

6. oldal a 10. oldal

1883.

Tizenkettedik évfolyam.

TORONTÁL.

16-ik szám.

Csütörtök, ápril 19-én.

VEGYESTARTALMU HETILAP. — A MEGYE KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint egyszer, csütörtökön.
Szerkesztői iroda:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken.
Előfizetési feltételek:
 Egész évre . . . 6 frt | Félévre . . . 3 frt
 Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.

Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 frt 50 krral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadóhivatalban. — Kértek az ígatási díjakat az ígatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Hivatalos hirdetések:
 A Torontál-ban kiadandó hivatalos hirdetések díjai előfizetésen beküldendők, még pedig 100 szóig egyszeri hirdetésért 1 frt, 100-200 szóig 2 frt, 200-300 szóig 3 frt és így tovább. Azonfelül minden egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj és az esedékes nyugtábelvétel is beküldendő.

Magán hirdetések:
 A 3-hasábos garmonsorelő hirdetésnél 6 kr., többszörinél 4 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.
Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdaja Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és ígatási díjak küldendők.

Örvendetes hír.

Szegedmegye tervét a minister elnök által egybehívott értekezlet a napokban vitatta meg, ezen értekezleten képviselőinkkel együtt megyénk fő- és alispánja is részt vett.

Értesülésünk szerint fő- és alispánunk ezen értekezleten kifejtették a megye álláspontját és helyzetét, valamint az eldarabolásnak nem csak a megyére, de a közügyekre nézve is káros voltát. E fejtegetések és érvek a minister elnök által figyelemre méltattatván, azoknak beható bírálat alá vételét ígérték. Az értekezlet eredményétől ilyformán a legjobbat remélhetjük, mert bizva a minister elnök államférfiai bölcsességébe, bizton hisszük, hogy a felhozottak alaposágáról leendő meggyőződés után, a magy. kir. kormány elnöke a tervet vagy legalább annak megyénkhez vonatkozó részét eljéti.

Nagy-Beeskerek, ápril 19-én.

Ha már magában véve meglehetősen kellemetlen is az általános kulturai viszonyainkról elterjedt előnytelen nézeteket konstatálni, a dolog még százsorta kínosabb, midőn oly ügyről van szó, mely közvetlen minket is, mint a hazai sajtónak egy töredékét, nagyon is érzékenyen érint. De valamint vizsáz állapotokon sokkal könnyebben az által lehet segíteni, ha őket a nyilvánosság foruma eleibe visszük, mint sem, hogy azokat palástoljuk vagy agyonhallgatjuk, úgy mi is journalistikai kötelességünknek tartjuk, közönyösen nem nézni tovább egy irodalmi botrányt, mely a magyar hírlapirodalom eddigi szépirodalmi hírének nagy mértékben kockáztatja, sőt részben már is tönkretette.

A magyar közvélemény közlőnyei eddig — még legelkeseredettebb ellenei részéről is — legalább azon egy elismerésben részesültek, hogy ők — ha nem is mindig bizonyos olvasóközönségnek tetsző pikáns elénkességgel — de legalább illő komolysággal és politikai tapintattal

igyekeztek fontos feladatuknak megfelelni; de ime most egyszerre szomorúan kell tapasztalunk, hogy mind a nagy közönség körében, mind a külföldi sajtóban egyre szaporodnak oly nyilatkozatok, melyek erkölcsi hitelét nagyban fenyegetik s csorbítják.

Fájdalom, egy perczig sem kételkedhetünk, hogy ezen feltűnő jelenségnek nem más az oka, mint a mód és módor, melylyel némely lap egy idő óta belkéréseinket a discussió tárgyává teszi, a helyett, hogy mint az előtt tárgyilagoss, bár még oly éles bírálatokkal töltenék hasábjait, most csupa személyes támadásoknak, könnyelműen odavetett legsúlyosabb vádakkal engednek tér, többé nem a tárgy maga, hanem személyek ellen folytatják diestelen harcukat, melynek káros következményei a napi sajtó általános jellemére kétséget nem szenvednek.

Bár egyrésztől nem lehet szándékunk pártbarozunk heves tusái közepette minden egyes szót a higgadt megfontolás mérlegére rakni, mégis másrésztől határozottan kell tiltakoznunk azon — gyöngéden legyen mondva — határtalan könnyelműség ellen, melylyel különösen nehány ellenzéki lap, még pedig úgy látszik valóságos előszeretettel a „személyeskedések” ridég terére lépni szokott. Ezen lelkiismeretlen eljárásnak egyik legjellemzőbb bizonyítékát minden esetre többi közt azon támadások képezik, melyekkel ellenzéki lapok a rendőrségnek neki rohtantak s valóban tanulságos lenne azokra bővebben visszatérni, de mi legelőbb azon alapelvekből indulunk ki, hogy a journalistikai illemmel összeférhetlen, megindított sajtóper esetében, akár az esküdtnök ítéletét megelőzőn, akár az incriminált mondatok folytonos fenyegetése által a közvéleményre bármily irányban pressiót gyakorolni.

Ezen sajnos tényekkel szemben már most ószintén kell kérdeznünk, hová vezet, hová kell, hogy szükségkép vezessen a gyanúsításoknak ily módja? Azt hiszik-e igazán az urak, hogy az ily eljárás által csak egygyel is fogják eljáratni hivőiknek sorát? S ha persze olyanok is lesznek, kik a nyomtatott botrányok örvideni is fognak, mégis alig hisszük,

hogy az urak ily fajtaú szövetségeseket tárt karokkal fogadnának.

Egyetlen egy szót sem veszítenénk, sőt ószintén segédkezet nyujtanánk, ha télyekkel lenne dolgunk, de pusztá híreket — a Bartolo — kétértelmű célzatosokat, többé-kevésbé czifra frázisok bő köpenye alá burkolt ráfogásokat mi — s velünk bizonyára minden elfogulatlan gondolkodó — olyanoknak el nem ismerhetjük. Ha az urak gyanus dolgokról tudnak, s ezekről alapos bizonyítékaik vannak, úgy ki velők, mi magunk leszünk az első határozott rosszálásunknak kifejezést adni, s a bűnöst, bármily magas polcon is álljon, megbélyegezni; de addig, míg ez nem történik, addig, míg öröklé csak hijabaváló, sokszor még az illemnek legközönségesebb szabályait is megsértő gyanúsításokkal van dolgunk, szilárdan fogjuk védeni a politikai sajtó méltóságát, s oly eljárás ellen kikelni, mely a nép nagy részének erkölcsi stilyedését s a sajtó tekintélyének bukását kell, hogy maga után vonja.

Torontálmegye

1883. évi tavaszi rendes bizottsági közgyűlésének tárgysorozata (1883. május 7-én.)

A megyei központi választmány kiegészítése, két elhalt tag helyének választás utján való betöltése által.

A n.-kikindai szolgabírói állás betöltése iránti intézkedés.

Egyéb választások u. m. főállatorvos, paucsovai járási állatorvos stb.

A megye szervezési szabályrendeletének módosítása az 1883. évi XV. t. cz. rendeleteihez képest.

A korcsmai hitel korlátozására vonatkozó szabályrendelet.

Az 1879. évi XL. t. cz. 49., 50., 81., 115., 117., 119., 124., 125. és 141. §-ra vonatkozó szabályrendeletek.

Nehai Raczkovits Kozma-féle közjótékonyági alapítvány tárgyában a hagyományokkal kötött egyezség.

A megyei közmunka köteles megváltására vonatkozó kir. építészeti javaslat.

Novoszele kisközségnek pusztai minőségben Topolyához leendő csatolása.

Vilmátr kisközségnek megszüntetése és Szaján községéhez leendő csatolása.

Alispani előterjesztés Barány Agoston ur emléke tárgyában.

A gazdasági egyesület ügyében.

(Vége.)

Hazánkban csak alig néhány éve annak, hogy a gazdasági termelés érdekében figyelemre méltóbb mozgalom indult meg; gazdasági congressus tartott, gazdasági egyesületek alakultak, sok hasznos értekezés folyt le, s hazánk legjelesebbjei léptek az agrár ügyek élére. — De fájdalom, ezen országos fontos-sági mozgalom sem képes a társadalomban oly elterős gyökeret verni, aminő prosperálásához okvetetlenul kívánatos lenne, mindenütt akadályok, hézagok mutatkoznak s ezekkel az agrár mozgalom buzgó vezetői alig-alig bírnak megküzdeni.

Azonban biznunk kell a jövőben, s tekintetbe kell vennünk hazánk specialis viszonyait a hol a gazdaközönség bozza van szokva, hogy a föld önmagától teremjen, s ha nem terem, türelemmel várja a bő esztendő bekövetkezését; mert tudja, hogy ha le is rongyolódik gazdasága háztartása a várakozás alatt, csak egy bő esztendő is, évek hosszú szenvedését képes kiegyenlíteni.

Az ilyenhez szokott néppel nehéz megértetni a kor intő szavát, sok küzdelembe kerül — talán szép szerével nem is lehet — őt csupán az ég áldásában helyezett bizalmától az ókszerű munkásságra combinatív eljárásra s racionális termelésre terelni.

Innen van az, hogy a gazdasági egyesületek alakítása oly fáradságos munkát képez, hogy alig néhány vidéken találunk hazánkban, a társadalmi tevékenységtől várható eredményekhez képest, sikeresen működő egyesületeket.

S mi épen nem csodálkozunk a feletti, hogy a megyénkben 69-ben alakított gazdasági egyesület tevékenységre vergődni nem tudott; az általános indolentia volt megölője.

Annál inkább örvidünk az egyesület újra fellémasztására irányult jelenlegi mozgalomnak, s bár fent állanak a szervezkedés s tevékenység régi nehézségei, mégis a legszébb reményekkel tekinthetünk az egylet jövője elé nem csak azért, mert az egyesület régi bajnokai s megyénk legkitűnőbb gazdaközönsége lépett a szervező bizottságba, hanem mivel ma már a kormány is több figyelmet fordít a gazdasági egyesületekre, több istapolásban, nagyobb felkarolásban részesíti őket.

A gazdasági egyesület azon eszköze a társadalomnak, a melylyel az időben az ország gazdasági ügyének lendítésére, a földmívelés fejlesztésére legkiválóbban hatni képes.

A megyénkben elete hozandó gazdasági egyesület általános felkarolásának leginkább az áll utjában, hogy a gazdaközönség legnagyobb része előtt ismeretlen az egyesület tevékenységének mineműsége, nincs kellőleg tájékozva egy ilyen egyesülettől megkívánható működési

TÁRCSA.

Emlékjegyzeteimből.

Jókai Mórnak baráti emlékéi.

Szathmar városa mindjárt a francia háboru után történt letelepülések által valóságos nemzetközi jelleget öltött. Polgári jogot szerzett magának egy szappanos Brandenburgból, egy gyógyszerész Ausztriából, egy órás és egy puskműves Franciaországból, egy nyugalmazott Walmoden-szadronos kapitány Els-ászból, egy közsörös Olahországból, a regenschori Csehországból, egy mézeskalácsos Meklenburg-Schweringből, egy szakács Lippe-Detmoldból, egy virslis Veronából, a vendéglős Toscanából, egy kertész Hannoverából, egy lovász Angliából és egy borbély Flandriából.

Ezen bevándorlottak és meglepültek között, sajtáságosnál sajtáságosabb és mulatságosnál mulatságosabb egyéniségek találkoztak.

A szappanos és gyógyszerész quakkerek voltak, a regenschori mindennap leitta magát, a vendéglős hamisan játszott, a francia órás egy igazgatható léggömb feltalálásába verte minden pénzét és főbe lölte magát, a borbély egy tanácsosnak elcsábította leányát s visszakergették Flandriába, az angol lovász beállott ménésmeisternek Zsadanba, a szadronos kapitány elvette az özvegy számlatörnet és halálos óráján lutheránusból papistává lett, a közsörös negyvennyolcz pár borotvával megszökött, a mézeskalácsos pedig beállott egyik kanonokhoz kocsnak, a puskműves orvvadász lett, a kertész pedig szenkvedélyes diinye-

tenyésztő, a szakács és virslis meggazdagodtak, házal vettek s most is elnek, ha meg nem haltak.

Mikor ezek történtek, a szentéletű Ham János volt a püspök és az adakozólelkű gróf Waldstein volt a nagyppost.

Hám J. régi szabasu püspök volt még. A reformatusok, kik különben nem valami nagy kegyetlel és odaadással viseltetnek a r. katolikus egyház főpapjai iránt, ravatalánál csoportokban jelentek meg és buzgón imadkoztak annak üdvéért és nyugalmáért, a ki a legszigorubb scrutinium mellett is bátran a szentek közé lett volna sorozható. Erenyes élete, humanistikus adományozásai és építkezései még igen — igen soká meg fogják őrizni emléket. Politikával nem foglalkozott, de nem is hasonlított sem mint ember, sem mint egyházfő, se Richelieuhoz, sem Mazarinhoz. Ágyban soha sem feküdt és kibőjtölte az egész negyven napot. Magára költött legkevesebbet. Az egyház sirboltjában nyugszik, meglehetősen vegyes társaságban.

A megyei gentry ebben az időben nem volt se nagyon büszke, se nagyon válogatos. A szolgabíró, a városi tanácsos és a szabadságon levő hadnagy a fehérházal együtt makkauzolt Samukával, a cigány trombitással, az is megtörtént, hogy Samuka az egész komániát mepezsgőztette. Ingyengibczek még akkor nem léteztek, hanem a kik néztek és füleltek, vagy egy pár huszásért oládkodtak, vagy vacsorát vártak, vagy pedig a perzselyt igyekeztek ellopni. Ha a szolgabíró sokat vesztett, egy pár napig ingyen trombitáltatott magának.

A leglátogatottabb dorbézoló hely Szath-

mar-Nemethiben volt Deaknénál. Akkor keletkezett ez az országos hírvé vált nóta is:

Nemethiben Deaknénál jó bort mérnek,
 Menjünk oda, komámasszony, s igyunk egyet,
 Kilenyezés a gyomrom,
 Tizedikkel megtoldom,
 Komámasszony!

Deaknénak három szép leánya volt: Juliska, Zsuzsika és Sarika. Sarika volt közöttük a legkeveseb szép és talán azért maradt meg a legjobbnak.

Juliska megkepen megfeledezett magáról s arra a vesélyes utra tért, mely ritkábban a palotába, gyakrabban a körágyból a temetőbe vezet.

Zsuzsika egy fájdalmas csalódás után a Szamosba ölte magát.

Sarika férjhez ment és derek asszony vált belőle.

Néhányszor én is meglátogattam Szathmárnak a Galifetjét és a vak Józsi klarinétózasa és a Laczi hegedűlése mellett el-elábrándoztam a Sarika oldalánál; az egész mulatság néhány bankó forintomba és atyámnak egy ametszt mellűjébe került.

Evek multával azután meglátogattam Sárrikát, s ugyancsak megijedtünk egymástól. Csak szemünk nem változtak.

Mielőtt Szathmárról eljöttem, ismertem meg azt a feketeszemű piczi lányt, ki 17 év mulva nöm lett. Szomszédomban lakott és én gyakran gyönyörködtem benne, nem sejtve, de nem is álmodva, hogy e virág nekem nyílt és fejlődik.

Gyakran láttam még azután, de csak a forradalom után tudtam meg, hogy csak egy órányira lakik azon városkától, a hol én tar-

tózkodtam. Azon napon, mikor meglátogattam, kezét meg is kértem. Az ég akarta, hogy „igen”-t mondjon. 1851. márczius 19-én meg esküdtnök és igazat mondom, mikor azt mondom, hogy ő egyike a legjobb nőknek a világon.

Az ő szeretete s hűsége juttatta azt a talizánt birtokomba, a mely nélkül szenvedélyes természetemnél fogva régen a sirban nyugonnam.

Elismerem, hogy ő kimondhatatlanul jobb volt s maradt nálamnál.
 Szathmárról még egyszer visszamentem a szünidőkre Erdődre, most már kamasz voltam. Atyám nagyon ismerhette lelki, testi tulajdonaimat, mert mindig nagyon komolylyá lett, midőn szóba jött, hogy Pestre kell mennem jogászni. Többször elmondta anyámnak, hogy ez a fiu sok pénzbe kerülni anélkül, hogy valaha ügyvédi diplomájában gyönyörködhetné. Egyelőre én csak annyit tudtam, hogy Pesten magastetejú kalapot fogok hordani. Nem egyszer, de többször fellettem atyám magastetejú kalapját, a tükör előtt álltam és úgy gyönyörködtem magamban. Atyám magastetejú kalapja csaknem egyidős volt velem és karimája nagyon hasonlított az ugynevezett schimlederhez. Atyám nagy kegyesen nekem ajándékozta, de én illedelmesen megköszöntem. Egy füzöld bársonygalléros hosszú kaputott mégis a nyakamba varrt, a melytől Pesten egy handlé csakhamar megszabadított. Atyámnak nyolczvan bankó forintjába került, én négy huszasért eladtam. Harmadnap — egy esős szombat — a handlé már abban ment a zsinagógába. Ez a kaput még soká élihetett, mert Kohn Fülöp csak ünnepek alkalmával viselte.

kör milyensége fölül; s innen van az, hogy vagy bizalmatlanságból nem csatlakozik az egyesülethez, vagy túlsokot s olyanokat igényel, amelyek egy ilyen társadalmi mozgalom hatáskörén kívül esnek.

Hogy a gazdasági egyesületnek mi a czélja s mi körül forog tevékenysége, azt már magából a czímzavakból is megértheti minden elfogulatlan gazda, de miután a vidéki gazdasági egyesületnek az illető vidék gazdasági érdekeinek általános védelme felkarolása képezi czélját s tekintve a gazdasági termelés előre soha meg nem állapítható eseteit, ezen czél elérésének precíz előírását szavakba nem is lehet foglalni.

A gazdasági egyesület üdvös hivatását az egyesülés által kifejezhető — erő tömörülésben kell leginkább keresni, s ha tekintetbe veszi minden gazda azt, hogy az egyes gazdasági üzletek s birtokoknak jóvedelmességben tartására nem csak az illető gazda gazdálkodási eljárása hat közre, hanem sok olyan körülmény annak nem az egyes gazdától, nem az egyes községtől függ; ily esetek alkalmával hivatása az egyes gazdák s községek érdekében az egyesületnek felszólalni; és az egyesület erkölcsi tekintélyénél fogva bizonyára hatással, eredménnyel képes eljárni minden ügyben, míg az egyes gazda vagy község szava talán nyom nélkül hangzik el a pusztaságban.

De szükséges a gazdasági egyesület az egyes gazdák gazdálkodási eljárásának emelésére is közre hatni; mert a kisebb gazdaságok nem hoznak annyi jóvedelmet, hogy a gazda belőlük tapasztalatok szerzésére tanulmányokat tethetne vagy költséges gazdasági könyveket, újságokat hozna magának, vagy különféle gazdasági gépeket és eszközöket rendelhetne kipróbálás czéljából; ezen irányban csak a gazdasági egyesület jótékony hatása segítheti, a hol az értelmesebb gazdák érdeklődésére jön tőlük okul, gazdasági könyveket, gépeket szemlélhet meg, tanácsokat kérhet s felvilágosítást nyerhet minden irányban. — Ez volna a gazdasági egyesület működési iránya, s ha azt el nem érheti annak sohasem ő képezi hibáját, hanem az illető vidék azon gazdaközösége, a melynek reája leginkább szükséges van; — mert az egyesület egy gazdát sem kényszeríthet hasznos könyvek, hírlapok olvasására; tanácsok, utasítások kérésére; jobb gépek használatára stb.

Azért igen ferde fogalom volna a gazdasági egyesületektől mindenféle oly dolgok elintézését kívánni, a melyek hivatáskörét túlszárnyalják. Ilyen féle fogalom nyilatkozott az ezen lepek mult számban megjelent egy vidéki levél tartalmából is, a hol az egyesülettel az követeltek, hogy ne sok tisztviselőket válasszon, hanem „az uszora alól mentse fel a gazdákat, az adót igazságosabb mértékre szálítsa stb.“ a gazdasági egyesület nem intézkedhet oly ügyekben, melyek nem tartoznak a tulajdonképeni gazdasági ügyekhez; az egyes gazdákat nem kényszerítheti oly hitel műveletekre, a melyeket az egyesület jónak talál; ő készséggel ad e tekintetben is tanácsokat, de ha nem fordul hozzá a gazdaközöség, nem lép tagjainak sorába, nem támogatja, nem segíti, akkor az egyesület nem sokat lendíthet az egyes gazdák baján.

Részünkről a gazdasági egyesület tevékenységének megindítása után már az első időszakban is kimutatható eredményekben helyezzük bizalmunkat; egyelőre csak azt javasoljuk az egyesület érdekében, hogy az mielőbb megalakuljon; ne sok tanácskozás, ne hosszú értekezlet fuszeresse az alakulási processust, hanem gyors létesítés és hosszú hasznos tevékenység a gyakorlati működés terén. Mert azok, kik az egyesület megalkotásához eddig is hozzá járultak teljesen átvannak hatva annak intenciójától, akik eddig tartózkodtak, azokat csak az egyesület tényleges működése fogja az egyesületnek megnyerni.

Legfőbb kötelességévé válik egyesületünknek a mindjárt kezdetben kifejtendő eredménydus működés a folytonos tevékenység; ez fogja megalapítani, megszilárdítani jövőjét. — Azon egy ilyen fontos hivatásu egyesület csak akkor fejtheti ki czélirányos működését, ha egy oly közeggel rendelkezik, mely mintegy éltető szellemét képezve az egyesületnek; a folytonos tevékenység folyamában tartását vezetné, gondoskodnék úgy az egyes gazdák mint az egyesület elintézendő ügyeinek folytonos rendezéséért. Egy ilyen közeg: a titkár, kinek a legfontosabb, a legnehezebb szerepe jut az egyesületi életben.

Nem mulasztathatjuk tehát eléggé hangsúlyozni a titkári hivatal fontosságát, a melyet csakis egy elméletileg és gyakorlatilag szakszerűtlen kezébe lehet elhelyezni. Ha szerencsés kezébe jut a titkárság, az egyesület haladása, fejlődése mintegy biztosított mondható; az egyesületi tevékenységnek mindig bő alkalom lesz teremnie; s ha a gazdaközöség is oly felkarolásban, oly támogatásban részesíti az egyesületet aminőt az megérdemel, megkövetel: úgy vidékünk gazdasági fejlődése rövid idő múlva virágzó lendületnek fog indulni.

Bartok Béla.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Lázárföld. 1883. évi április 15.

Igen tisztelt szerkesztő úr!

A Lázárföldjei 3. osztályú népiskolában az évi vizsgálatok e hó 13. és 14-én estettek meg. Ne alközzék meg igen tisztelt szerkesztő

úr azon, hogy én ezen, talán sokak előtt csekélynek, vagy legalább is nem nagy fontosságúnak látszó eseményről egyet-mást elmondok, ne is fakadjon ama szavakra: Quid boni ex Lázárföldje? Hát Spangát nem foghattak el a Lázárföldjeiek s ily módon nem tehettek hírnévre szert; tették tehát azt, s ha a mult és jelen biztosítottot nyújthatnak arra, hogy a jövőt illetőleg itéletet formálhassunk magunknak, fogják tenni jövőben is már utómódon, fogják tenni azon téren, melyen a jövő nemzedék képezetik, a népnevelés terén. Persze, ha valaki e tekintetben alkot magának jó véleményét e község iránt, úgy első sorban azokat illeti az érdem és elismerés, kik e terén legelőbbet tesznek, a tanítókat; de nem kellek kimondani, hogy a községek lakosságának ez ügy iránti élénk érdeklődése szintén kell, hogy latba vessék, és ha ez így van, akkor a megejtett vizsgálatok felmutatott eredmény az egész községre szép világosságot vet. Ha a két napon át tartott vizsgálatokra most, hogy irásztalonnál ülök és a nyilvánosság előtt számot adni szándékozom, reflektálok, azt kell mondanom, hogy a Lázárföldjeiek kitétek magokért.

Ha a „Torontái“ pedagógiai szakiap volna, sorra felemliteném az egyes tantárgyakat és azokból elért, a vizsgálatok felmutatott eredményt, de miután nem az, kiméltelen kell bannom azon helyelyt, melyet a t. szerkesztő úr soraimnak kerit; a tisztelt olvasó közönség türelmével sem akarok visszaélni, legyen tehát e helyt az összes tantárgyak eredményeként csak annyi felemlítve, hogy a mennyi eredménytelen szorgalom, nem mindennapi ügybuzgóság által el volt érhető, az eléretett.

Az igen tisztelt szerkesztőség azonban aligha meg van elégedve ily relatióval, mint derek magyar ember bizonyára azt kérdezi, hát a magyar nyelvet hogyan áll Hermannnak, Lázárföldjén letelepült ivadéka? Nos hát erre a kérdésre már bővebben akarok megfellelni. Hisz, vagy nem hiszi a tisztelt szerkesztő úr, de csupa őszinte igazságot beszéllek, ha mondom, hogy a magyar szó úgy illik annak a sváb gyereknek a szájára, akár a parancsolat! Ha verejték is gyöngyözik a homlokán, míg a tiszta kiejtés elulajdonítja, de nem tagit addig, míg a nehézségeket le nem győzi, le nem gyurja; no hát még mikor már annyira viszi, hogy egész verseket képes elmondani, akkor kell csak látni, mily büszkén deklamálja azt szülői előtt, kik persze nem sokat értenek belőle, de azért nagy büszkeséggel beszélnek el a szomszédoknak, mily szépen beszél az a kis fattyu magyarul, és bizony nem egynek fáj a szive, hogy ő e tekintetben oly tudatlan. Tekintetbe véve azon nehézségeket, melyekkel a német fiu oktatásánál küzdeni kell, míg az a helyes kiejtést, hangsúlyozást elulajdonítja, lehetetlen, hogy őszinte méltánylással ki ne fejezzem azok iránt, kik olykor szeliden dorgálva, és mindig türelemmel, készségesen javítva, buzditva, a feltörülő nehézségek dacára a gyermeküket oda viszik, hogy ezek a magyar szót szabatosan, olykor-olykor zamatosan kiejtsék.

Mind a három osztály vizsgálati ott levén, érdeklődéssel és figyelemmel kísértem a fokozatos haladást; a mennyire megélttem, az első osztályban körülbelül 150, a második osztályban közel 400 szót tanultak a gyermekek, többféle összekötésben, a második osztályban már az olvasásra is nagy gond fordított. A harmadik osztályban egész olvasmányok lönek didaktikailag kezelve, magyar kérdések, magyar feleletek.

Hallottam én már többektől, hogy e lapok igen tisztelt szerkesztője nem olyan könnyen hívó ember ám, hanem hogy latolgatni szokta azt, amit neki mondanak vagy írnak; sőt az is értesésem esett, nem áruolom el, ki által, mert indiskrét nem akarok lenni, hogy ő nagyon Tamáskodik abban, hogy egynemely németnyelvű népiskolában a magyar nyelvet illetőleg csakugyan oly előmenetek voltának észlelhetők, mint a minők gyakran konstátáltak. Hát kérem, én azért, a mit itt Lázárföldjéről írok, jót állok. És ha a még következő néhány sorban sikerül kimutatnom, hogy az említett népiskolában a magyar nyelv oktatását illetőleg örvendetes siker lett elérve, olyan, a minőt hogy el lehessen érnit, a tisztelt szerkesztő úr talán nem hitte, akkor tudom, nem fogja sajnálni a tért, melyet hevenyében irt relatiómnak becses lapjában engedett. Mikor különösen a harmadik osztályban hallottam a tanulókat olvasni, az általuk olvasottakat anyanyelvükre lefordítani, a hozzájuk magyar nyelven intézett kérdésekre, szabatos magyar feleleteket adni, verseket szavalni, nem mulasztottam el néha-néha szintén kérdéseket intézni hozzájuk, hogy meggyőződjem vajlon nincsenek-e a feleletek, az értelmi fejlődés nagy hátrányára, bema-golva; és voltak ott kivülem mások is, kik hasonlólag cselekedtek. En is, a többiek is a felvelet kérdésekre helyes feleleteket nyertünk. Hogy nem volt a dologban szédeltég, azt talán legjobban bizonyítottam, azon körülményt emelve ki, hogy nemcsak a tanító, hanem többen a jelenvolt vizsgálati vendégek közül is úgy a földrajzból, mint különösen a fej, és számokkal való számolásból magyar nyelven tették a kérdést, és ugyancsak magyar nyelven nyertek helyes választ, illetve a számtani példák megfejtését.

Hogy fenti szavaim a pusztá merő igazságon kívül mást nem tartalmaznak, azt bizonyíthatják mindazok, kik az említett vizsgálatokon jelen voltak s ott lelki örömet élveztek. Ott voltak pedig a községek előjáróság, községek iskolaszék tagjai, szülőkhöz kívül, Torontálmegyének buzgó tanfelügyelője, ns. Steinbach Antal kir. tanácsos, tek. Baká-

lovics Ágost központi szolgabíró ur, t. cz. Baaden és Fröhlich n.-becskereki tanító urak és mások. A kir. tanfelügyelő urnak ez alkalommal mondott lelkes szavai bizonyára jó talajra estek.

Jelenlésem azonban hiányos lenne, ha fel nem említeném, hogy e hó 14-én d. u. a fenti urak jelenlétében egy a tanuló ifjuság által rendezett „Arany ünnepély“ is tartott, melyen a csupan földművelőköl álló dalárda is szabatos énekek által hathatossan közreműködött. E sorokhoz mellekelek a tek. szerk. ur számára egy programot is, mely szerint ezen ünnepély megtartott. Úgy a dalárda, mint a tanulók által előadott énekdarabok oly precízóval executiroztattak, hogy nem tudtam, minek adjam az elsőbbséget; annak-e, hogy oly szabatosan énekeltek, vagy annak, hogy ezen magyar dalok oly lelkesedést tudtak magukba az éneklőbe önteni? Pedig a dalárda tagjai között vannak ám más ősbbe borult emberek is, kiknek 60 év is ösziúti szakállatalan állat. Eisler Mihály igazgató tanító urat éltesse az Isten, hogy faradhatlan buzgalommal annyira vitte velök! Ha kedves atyáinkai ott a Királyhágón túl, a kulturát monopolumban tartó szászok ilyesmit hallanak, képelem, mennyire berzenkednek. A Kiepertek, Hainzek, Löherek, es hasonlók pedig majd anathemával sújtják e renegotokat, és mely tudományok piedestáljáról majd a világba kürtölk: Lichterlohner Wahnsinn! Pukkadjanak meg mérgekben. Ti pedig derek svab honfiak, haladjatok tovább ezen uton; szivetek rég magyar, anyanyelvetek mellett kultiváljátok tehát a magyar nyelvet is. Az „Arany ünnepély“ alkalmával szép pénzösszeg is folyt be, melynek egy része az Aranynek emelendő emlékszóborra, másik része pedig egy „Arany alapítvány“-ra fog fordíthatni, olykép, hogy ez utóbbinak kamatjából azon tanulók számára, kik a magyar nyelvben a legszebb előmenetelt tanúsítják, évenként hasznos könyvek fognak vásároltatni és az évi vizsgálatok alkalmával kiosztatni.

Midőn e sorokat papírra teszem, eszembe jut, hogy volt valamikor, nem is oly nagyon rég volt, egy különben igen jeles tanfőru, ki mint k. k. Schulrath feltette magában, hogy oda viszi a dolgot, miszerint még a szegedi tanyákon is németül fog kelleni beszélni annak a magyar gyereknek. Bizony nem sikerült az neki! S ime! Welche Wendung durch Gottes Fugung! Most majd egyszerre csak arra ébredünk fel, hogy a német gyerekek magyar hymnusokban zengedeznek hátát Istennek, hogy annak a különben igen jeles és most már az Urban boldogult tanfőrujának abbéli fáradozása kudarcot vallott. De nem folytatom. Hiszen én csak a Lázárföldjei vizsgálatokról akartam egyet, mást mondani. Azt megtevény, záródeklátó kívánom, apójok Magyarország minden, bármily nyelvű iskolájában a magyar nyelvet oly mértékben, mint e község iskolában s a haza fényre derül. Quod faxit Deus.

Egy vendég.

HIRHARANG.

* **A főgymnasium ifjusága** által saját segélyző-egylete javára adott estély, kellemes emléket hagy hatra a közönségben, épen úgy mint a közreműködőkben. A megyeház nagy terme nem fogadhatta be mindazokat, a kik az estélyen résztvenni óhajtottak, többen nem kapván ülőhelyt, kénytelenek voltak távoznit. Az ifjuság 18-tagu zenekarának működése tekintettel arra, hogy csakis ezen tanévben alakult a zenede, bizonyára teljesen kielégítő volt. Különösen tetszett a közönségnek a magyar népdalokból összeállított egyveleg. Különben csakis az tudja méltányolni Preisz-Javorszky, karmesternek fáradozását, a ki már látta, hogy gyakorlottabb zenészeknél is mily nehéz egy darabot kifogastalanul betanulni. Az ifj. énekar is Obelcz József tanár vezetésével meletti derekasan kitétt magáért. Az előadott zsinmú: „Kérek két pengőt kölcsön“, vigjáték 1 felvonásban írták: Xavier, Duvert és Lauranne, francziából fordította Egressi Béni (1847-ben). Műkedvelők számára alig lehetett volna alkalmasabb darabot választani, mint e kitűnő franczia, szellemes, élceken és bonyodalomban gazdag, jelenetekben változatos vigjátékot. Az ötvenes években, midőn a censura vas pennája sok hazafias szellemű darab alá „vétő“-jät írta, ez meg lön kimélve, s mivel a szerző ezen tisztán társadalmi vigjátékát, Egressi egészen a magyar viszonyokra alkalmazta, egyike lett a közönség legkedveltebb szindarabjainak, melyben Szerdahelyi, Szathmáry, stb. mint forcszerepekben jeleskedtek. — A darab „sujet“-je, egy ndvarias fiatal ember (Szárca tiszti irnok) véletlen találkozása szerelme tárgyával, a szép és fiatal öz. Leonával, egy budapesti elsőrangú vendéglobben adott táncestélyen, és fatalis helyzetbe való jutása a hölgy hazakísérésénél nélkülözhetetlen bérkocsi miatt, melyért a fizetendő 2 frtot, mivel minden pénzét elkártyázta, előteremteni nem képes. Végre sok félreértések és kellemenségek elszenvedése után, jutalmul imádoztjának kezét és sogaától a bérkocsi és vendéglobb kielégítését nyeri el. — Az előadás tekintve azt, hogy műkedvelők, még pedig az ifjuság adta nemcsak, hogy teljesen kielégítette, sőt mondhatjuk meglepte a közönség várakozását. A szereplők egytől-egyet kiitően megtanulták szerepeiket, mi némely vidéki társulatoknál ritka dolog, azt kellő gondnal áttanulmányozták és mivel azok jól voltak kioztva, a játék teljesen praecis és összefüggő volt. Első sorban a hölgyekről érdemes megemlékeztünk, Leonát (Darczy ánya, fiatal özvegy) Petrovits Anna személyesítette; kedvesebb jelenséget a n.-becskereki műkedvelők szinpadján aligha látnunk. Kellemes

hangja, tiszta, igazán magyaros kiejtése, elegans toilletje, rutinierozott mozdulatai igazán megnyerték a közönség teltetését. Leona szerepét aligha tudta volna más hibében értékelni nálánál. Az egész darab „pointe“-ja ő benne culminal, az ő helyzetének felismerése a legnehezebb, különösen midőn Hermina garde de dame-jává lesz és e tisztét hiven kell teljesíteni, a nagyon sok ügyesség és rutin-ira van szüksége, még gyakorlott színésznőnek is. Nala minden jól ment, mert természetességgel párosult elegantiát és alkalmazkodást tanusított. (Kár volna szép tehetségeit hasonló alkalmakkor nem érvényesíteni, mert őt soha senki meg nem unná a szinpadon. — Herminát Nédits Marika kisasszony adta. E kicsi de ügyes szerep, ifju, szép és ügyes személyesítőre talált benne. Öltözete, megjelenése, kifogástalan, határozott hangulatozása beszédeben, ott hol csak néhány, de az egész darab kimenetelére döntő befolyással bíró szót mond el, oly élénk benyomást tettek a közönségre, hogy rá is mindig kellemesen fog visszaemlékezni. — A férfiszerepek is mind avatott kezekben voltak. Különösen ki kell emelnem a Szárcaát, kit Karathur Arthur képviselt. Igazán, ő neki kellett legelőbbet izzadni az estélyen és „per ardua ad astra“-jutni. Egy igazán nobilis gavallér, kinek kedélye soha nem komorult el, még a legfatálisabb helyzetben is, ha egy percig desperal, azonnal maga vigasztalja magát; de a körülmények oly mostohák iránta, hogy már szinte-szinte diadalmaskodnak fölőtte, végre az önzellen és tiszta szerelem elnyeri méltó jutalmát. Ennyi sokféle kedélyhangulatot bizonyos mértékig „marquirt“-ozni sok studium és helyes felfogás kell. Benne emberére talált és a közönség nyílt jelenetben tapsal adta tudtára megelégedését. — Mit mondjunk Demkó Párló ki Daróczyt, kilépett huszár örnagy és táblabíró, adta? Szerencsés alakítását már első megjelenésénél tapsal fogadta a közönség. Igazán eredeti alakja a régi jó magyar táblabírót allította elénkbe. A tiszta őszinte jellem, egy kis cinizmussal párosulva, a feltékenység szép fiatal neje iránt s az ebből származó bosszúsága, oly hív kifejezőre találtak Demkó Pálban, hogy az ő typicus szinpadí alakját és hangját nem egy könnyen fogjuk elfeledni. Legfőbb érdeme, hogy eljöttől végre megtartá hangjának azonosságát, és bosszankodásának fejlődési stadiumait hiven tudta kifejezni. — Vinnyi Gyula az Olasz honban utazandó festő, kinek azonban előrelátása nem nagyobb Szárca barátjánál, Steinbach Antalban hű kifejezőre talált. Alakítása kiváló. — Füzéry úr, mint bárdrendező Hadfy Miklósbán hiven volt képviselve. Mind e három körülbelöl egyenlő finanziaális viszonyok közt él, de azért az elegans gavallért játszó pesti uracsok fungáltak a színen, és a pinczének szerepei Grob Elek és Demkó Dezsőnél arra alkalmas személyeknek bizonyultak be. — Beöthy (Bercsey) mint szűg és rendező kiváló elismerést érdemel. — Az érdemből orozslán rész illeti Lichtenegger József tanárt, ki valódi lelkesedéssel vezette a szini próbákat és kinek utmutatása szerint alakították a működők szerepeiket. A közönség is ismervén az e téren szerzett érdemeit, kihívta őt és lelkesen megjelenezte.

* **A nagy-becskerek főgymnasium ifjusága** által a segélyző egylet javára rendezett estély alkalmával a felulfizetésekkel együtt befolyt 205 frt 82 kr., kiadott 68 frt 46 kr., maradt összesen 137 frt 36 kr. Midőn ezt közzé teszi, egyuttal édes kötelességének tartja, — hálás elismerésének csekély zálogul — forró köszönetét nyilvánítani Petrovits Anna és Nédits Marika kisasszonyoknak, annyival is inkább, mivel szives közreműködésük folytán nem csak anyagi jólétet segíték elő az egyletnek, de mert méltán nyert babérjukkal arra fényt is hoztak. Benső köszönetét nyilvánítja egyszersmind t. Beöthy N. és mindazon t. uraknak, kik az estély sikere körül oly buzgón fáradoztak. Ezzel kapcsolatban forró hálával emlékezik meg azon nagylelkű adakozókról is, kik az egylet tőkét felulfizetéssel gyarapították, és pedig fötsz. Arányi Béla főgym. igazgató ur 5 frt, nsgos Várady Mihály kir. törvszéki elnök ur 2 frt, nsgos Kovács Ágoston kir. tanácsos ur 4 frt, Schaeffer Antal apát ur 2 frt, tekint. Rónay Jenő megyei főjegyző, Dr. Nyáry Fer. főgym. tanár, Szathmáry Akos főgym. tanár, Jarmatzky Sándor, Feigl Zsigmond, Oldal István, Eisenstáder I., Eisenstáder H. egy győri deák Bauer N. urak 1-1 frt, tek. Harzer J. főgym. tanár ur 75 kr., tek. Zsiris Mihály, Feldheim Dávid, Spitzer Mór, Kéler N., X. Y., Fischer Fülöp, Rónay Emil, Klein N. urak 50-50 kr. Végül köszönettel emlékezik meg t. Napholz Ágoston urról, ki szives volt a padozatot díjtalanul átengedni.

A „Deák segélyző egyesület“ elnöksége. * **Szathmáry** k. kincstári ügyész ur, a ki a csángók elhelyezése körül már eddig is elvitázatlan érdemeket szerzett magának, legközelebb azzal is behizonyította azok iránti őszinte rokonszenvét, hogy a telepítés székhelyéről egy csángót hozott magával N.-Becskerekre s azt kiképeztetés végett kedvező feltételek mellett szolgáltatásu fogadta.

* **Meghívás** Torontálmegyéi községek körjegyzők egyletének folyó évi május hó 8-án és a szükséghez képest következő napján is, reg. 9 órakor, Nagy-Becskerek városában tartandó rendezévi közgyűlésére, melyet ugyanott május hó 7-én délután 3 órakor választmányi ülés előzend meg. A gyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó és évi jelentés az egylet működése és állásáról, egyuttal a tisztikar és választmány visszalépése. 2. Tiszújítás megejtése következő sorrendben: korelnök

és k
dolla
foglalt
választ
törvé
pontit
készt
közpo
tárgy
zetün
adas
vizsg
1883.
Az o
gyüle
válasz
8 ind
telme
tárgye
lletel
1883.
I. jegy
alapit
óráko
asszo
leány
esket
nagy
törvé
tári f
mege
gyüll
szere
czolo
rezv
lyek
mint
legze
lka k
kone,
megá
kis le
táncz
nyoz
mint
nyoz
szem
nagy
házig
ismert
több p
a term
tartott
de e
nyilvá
gyász
vel jel
dor és
Almay
Szilárd
Purgy
Urbán
may O
többi t
len ne
nagym
szul.
reggel
sága 4
tatos f
keztéb
boldog
15-én
vallás
török-
tettéti
16-an
római
10 óra
ban a
bemut
1883.
dusitá
meg a
előmen
kekéni
pontjé
jelenle
tani le
ki az á
fajdalm
ügyre
talált a
Ez mé
dagana
ugyane
melyly
csakne
általán
rohamo
szilárd
magab
tonak
kereste
tartózk
nyoma
készté
egylet
levén,
állomá
van eg
kötelez
ság felt
hogy é
szakké
alkalmaz
mentesi
folyamo
előjáró

és korjegyző kijelölése; szavazatszedő küldöttség alakítása; elnök választása és székfoglalása; alelnökök, jegyzők, pénztárnok és választmányi tagok választása. 3. A közszéki törvény revíziója tárgyában az országos központi egylet által kiadott kérdőpontok és arra készített feleletek tárgyalása. 4. Az országos központi egylet által kiadott 15 indítvány tárgyalása. 5. Takácsi József pénzügyi helyzetünk reformja című műve feletti véleményadás. 6. Az 1882. évi egyleti számadás megvizsgálása és a felmentvény megadása. 7. Az 1883. évi költségelirányzat megállapítása. 8. Az országos központi egylet folyó évi közgyűlésen egyetuntet képviselő három tag választása. 9. D. Bodó Sándor által beadott 8 indítvány tárgyalása. 10. Az ügyrend értelmében még netán beadandó indítványok tárgyalása. Melyre az egylet tagjai tisztelettel meghívottak. Kelt Bega-Szent-Györgyön, 1883. évi április 7-én. Schiller Lipót, egyli jegyző. Mohaupt Mihály, egyleti elnök.

Hymen. Janakka József m. kir. közalapítványi erdész e hó 17-én délután fél 6 órakor vezette oltárhoz Pohut Erzsébet kisasszonyt, Pohut István kir. járásbírónak hájas leányát. A boldog ifjú párt Schaffer Antal apat eskette össze szép beszéd kíséretében. Násznapgyok voltak: Várady Mihály, kir. tanácsos, törvényszéki elnök, és Grieszbach, kir. kincstári főerdész. A plébánia templom zafolóság megtelt közönséggel. — Esküvő után lakomara gyűlt össze a társaság a járásbíró vendégszerető házában, a hol reggeli öt óráig tánczola mulatott. — A fényes vacsora fűszerre volt szebbnél szebb felköszöntővel, melyek sorát Poroszkay Béla, megyei főgyógyász, mint vőfély kezdte meg. Krassó megye egyik legszebb virágát a bájos zsidóvári Trandafir Ika kisasszonyt, ki mint a menyasszony rokona, a nyoszolyóleány szerepét vitte, annyira meglánczoltatták fiataljaink, hogy a szegény kis leány alig tudott állni, de gyönyörűen is tánczolt a szomszéd angyal. — A másik nyoszolyóleány, Petrovits Paulina kisassz., valamint Ludvighe ő nga sem pihentek, míg a hegedű szólt, mert a fiatal urak egy percig sem hagyák nyugodni a szép leányt és szép asszonyt. Jó kedvű volt minden vendég, a mi nagyon is természetes, mert Pohut István oly házigazda, hogy lehetetlen jól nem mulatni nála.

A régi lovarda színhelyén egyik ismert fuvarosunk e napokban, éjjeli 1 órakor, több percig tartó bolygó fényt látott. Másnap a természet-tudományok tanára azonnal megtartotta a helyszínen tudományos vizsgálatát, de e visiót határozottan optikai csalodásnak nyilvánította.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Urbán Gyula fájdalomtelt szívvel jelenti úgy saját, valamint fia Urbán Andor és Urbán Iván, leányai Urbán Ilona, férj. Almaj Józsefné, Urbán Sarolta és Urban Szilárdka, valamint menyé Urbán Jánáné, szül. Purgly Maria és veje Almaj József, unokái Urbán Peter, Urbán Mária és Urbán Elza, Almaj Olivér és Almaj Alice és vegre számos többi rokonai nevében, szeretettel, felejtethetetlen nevének, illetve anyjuknak, anyosuknak, nagyanjuknak és rokonuknak Urbán Gyuláné, szül. Sissány Constanca, folyó hó 13-án, reggeli 5 órakor, elte 58-ik és boldog hazasága 40-ik évében, a halotti szentmisek ajátatos felvétele után, hosszas szenvedés következtében történt gyászok kimúltat. A megboldogult hült tetemei Török-Becsén, április hó 15-én, délután 4 órakor, fognak a gör. kel. vallás szertartása szerint beszenteltetni és a török-becsei családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Az engedtelő szent miseidőzet f. hó 16-án, délelőtt 9 órakor, fog a török-becsei római kath. kegyuri és ugyanaznap délelőtt 10 órakor a török-becsei gör. kel. templomban a megboldogult lelki üdvéért az urnak bemutatattai. Béke hamvait! Török-Becsén, 1883. évi április hó 13-án.

Vizsga. Amint leveleznők írja, Hajdusitzán 1883. évi április hó 11-én tartott meg az iskolás gyermekek vizsgálja, és azon előmenetel, mely a német és tótjaku gyermekeknek, a magyar nyelvbeni jártasságuk szempontjából tapasztaltatott, kielégítette minden jelenlevőt, és ezért megis gratuláltak az ot-tani Lenhardt és Zatykó tanító urakat.

Spanga a kórházban. Spanga, ki az április 15-iki éjelt nyugodtan töltte, reggel fájdalom érzett a száijában. Steinmeier szem-ügyre vette a baj okát s egy kis olomdarabot talált a nyelvben, melyet rögtön eltávolított. Ez még a lővés alkalmával furdott oda s daganatot okozott. A szem melletti sebből ugyanekkor ellávoították a czérna szálát, melylyel össze volt varrva. Ez a seb már csaknem egészen begyógyult. Láz már egyáltalán nem konstalható. Spanga gyógyulása rohamosan halad. Már egészen jól érzi magát; szilárdabb ételmekeket is étvágygyal vesz magához s öreivel derült hangon társalog katonakori élményeiről. Április 16-án délelőtt fölkereste Kozsuhuba főkapitány, a ki pozsonyi tartozkodására nézve kihallgatta. Láznak semmi nyoma a betegnél, úgy hogy e hét végén kétségtelenül Budapestre lesz szállítható.

Pályázat. A kolozsvári torna-vívó egyletnél, a torna-tanítói állomás betöltendő levén, arra ezennel pályázat hirdettek. Ez állomással 800 ft. évi fizetés s 100 ft. lakber van egybekapcsolva hetenkénti 25 óra adas kötelezettségével a magy. nyelvben való jártasság feltételével. Pályázni kívánók felhivatnak, hogy életkorukat, erkölcsi magaviseletüket, szakképzettségüket, gyakorlatosságukat, eddigi alkalmazásukat, s a hadkötelezettségtől lett mentesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványokat, ha alkalmazásban vannak, előjárásiguk után, különben pedig közvet-

lenül az egyleti elnökhöz f. évi május hó végéig küldjék be. Pályázók közül, egyenlő minősítés mellett előny adatik annak, a ki a vivás terén is jártasságú bir. A kolozsvári torna-vívó egylet igazgató választmányától, Kolozsvárt 1883. mártius 15-én. Pall Sándor, elnök. Möricz István, titkár.

Évadszerű. Azon idő, amely azon szükségletet hozza magával, hogy az ember testi szervezetét helyreállítsa, itt van és legelső sorban a természet szerű ásványvizek azok, a melyeket az orvosok mindazoknak, akik gyógykezelendők, vagy pedig akik előkészülni akarnak valamely gyógyfürdő használatára, ajánlanak. — A Kründorfi savanyu kut „Stefania korona hercegnő forrás” igen előnyös összeállítás miatt a fennebb megjelölt irányban különös tekintetre méltó. Az ő hite mint gyógyszer a légző- és emésztési szervezetenél bebizonyult dolog, és nem kevésbé az is ismeretes, hogy ő egy a vér-tisztítást elősegítő asztali vizet képez s mint ilyen, jó ize által előnyösítve, helyettesítője a nem legjobb ivóvizeknek, és ezért évről évre általánosabb használatra akad. Ez igen könnyen is érhető, mert a legújabb hivatalos vegytan szerint meg a kemikái összeállítás magyarázata után szóról szóra ez áll: „Hogy ha egyuttal a Stefania koronahercegnő forrásnak kellemes, felfrissítő vize tekintetbe vonatik, úgy akkor nekio okvetlen kell a boni luganyos savanyu vizek közt az első tért átengedni. — Kaplató N.-Kikindan Neck Ede, Újvidéken Kleintsek József uraknál, valamint a vendégfogadóknak is.

Közigazgatási bizottság. Torontálmege közigazgatási bizottságának 1883. évi április hó 2-án tartott rendes havi üléseiből:

Adó ügyek. Ticszevits Ferenc szerb-itteli lakos adóleírás iránti kérvénye. — Az adófelügyelőségnek illetékes eljárás végett kiadatik. Tisza-Szent-Miklós községre vonatkozó 1880. évi szárazság czimenei adóleírása. — 1051 ft 50 kr. földadó leiratik. Makó városa sűrgető kérvénye jövedelmi adója leírása tárgyában. — Illetékes elintézés végett kiadatik az adófelügyelőségnek, Makó város polgármesteri hivatala pedig értesítettni rendeltetik. Szerb-Párdány község felebbezése a terhére előirt gondnoki díj ellen. — Illetékes eljárás végett az adófelügyelőségnek adatik ki. Br. Révai Simonné és érdektársai adóhalasztás iránti kérvénye tárgyában leérkezett m. rendelet. — További intézkedés végett az adófelügyelőségnek kiadatik, felek értesítettni rendeltetik. Czernabara község bírja és jegyzője terhőkre kirótt 10 ft bírság beküldetik. — 5 ft a kikindai adó, 5 ft az alispáni hivatalnak kiadatik. Szvircsev Obrád és Vászó török-kánizsai lakos jávára behajthatanság czimenei adóleírás tárgyában leérkezett kormányrendelet. — 998 ft 65 kr. leiratni rendeltetik. Vidimirov Alexa offszenczai lakos hason ügye. — 710 ft 17 kr. leiratni rendeltetik. Szilvényi Béla bécsi lakos felebbezése a hadmentességi díj vallomásaiban be nem adása miatt terhőre kirótt 20 ft bírság ellen. — Elutasítottatik. Kormányrendelet Csávossy Ignác részére engedélyezett 12913 ft 13 és fél kr. adóra vonatkozó fizetési halasztás iránt. — További eljárás végett az adófelügyelőségnek kiadatik. Kir. adófelügyelőségnek havi jelentése. — Tudomásul szolgál.

Árvaügyek. A nm. m. kir. belügyministerium körrendelete a felszámolás alatt álló útszavidéki vasuti elsőbbségi kötvényeknek új szelvényekkel való ellátása tárgyában. — Kiadatik tudomás végett a megyei és városi árvaszék, valamint érdekelte községeknek. A nm. m. kir. belügyministeriumnak a kiskorúak veszelézetet követeléseinek biztosítása alkalmával bélyegjegyekben levonandó bejegyzési illeték tárgyában körrendelete. — Kiadatik a megyei és városi árvaszéknek. Nagym. m. kir. belügyministeriumnak Nákófalva községének saját árvaapátzárának továbbra is általa leendő kezelhetése iránti kérvénye tárgyában leérkezett rendelet. — Kiegészítés végett az illető szolgabírónak kiadatik.

Közoiktatási ügyek. A csőszteleki községi iskolánál megéjtett tanítónőválasztása tárgyában. — Választás helybenhagyatik és a megválasztott tanítónő véglegesítettetik. Papp Simon kiküldött bizottsági elnöknek jelentése Botos községben felállítandó magyar-német tan nyelvű községi iskola iránt. — Az iskola felállítás iránti intézkedések megtételére az illető szolgabíró utasítottatik. Perjámos község képviselőtestületének határozata az ott felállítandó ipariskola tárgyában. — Az ipariskola életbejuttatására az illető szolgabíró felhivatik. Dr. Szentkláray Jenő, mint a kumáni községi iskolaszék elnökének panasza ugyancsak a kumáni községi iskolaszék néhány tagja ellen. — A panasz megvizsgálásával a járási szolgabíró a tanfelügyelővel egyetértőleg felbizatik.

Az alispáni hivatal átszéli Márkov Zsiván opovai tanító és több czrepajai lakos elleni pauszát. — Az illető szolgabírónak megvizsgálás végett kiadatik. Soutour község felülvizsgált számadásai. — Tanfelügyelőségnek kiadatik. Kükékháza község hason ügye. — Tanfelügyelőnek kiadatik. Franczfeld község hason ügye. — Tanfelügyelőnek kiadatik. Grabác község hason ügye. — Tanfelügyelőnek kiadatik. Az orlovati község iskolaszék 1873-1882-iki évi felülvizsgált számadásai. — Tanfelügyelőségnek kiadatik. Budimirovits Sebő, volt orlovati, jelenleg leopolodvai községi tanító kérvénye reá kirótt 36 frtnyi pénzberség részletekben törlesztése iránt. — 10 havi részletekben leendő törlesztés engedélyezettik.

Bega-Szent-György 1881/2-ik évi felülvizsgált iskolai számadása. — Kiadatik a tanfelügyelőségnek. Ó-Béba község hasonügye. — Kiadatik a tanfelügyelőségnek. Tanfelügyelő havi jelentése. — Tudomásul vétetik.

Közmunka és közlekedési ügyek. Mattiasich Ferenc megyei bizottsági tagnak a Nagy-Szent-Miklós vidékbeli megyei és községi utak elhanyagolt állapotáról szóló jelentése. — Felhivatik a járásbeli szolgabíró, hogy a szóban levő utak helyreállítása iránt saját hatáskörében intézkedjék. Oszttern község kérvénye egy postahivatal engedélyezése iránt. — Véleményes jelentéstétel végett az illető járásbelinek kiadatik. Az építészeti hivatal határozati javaslata a községi vagyis vicinalis utakon levő hidak és átvezetek építése és fenntartására vonatkozó csoportosítások tárgyában. — Elfogadtatik és a járásbelieknek további eljárás végett kiadatik. Tarras község által kereltett postahivatal felállítás ügyében érkezett tagadóválasz. — Község értesítettik. Woltnér Mihály és Tenner Ignác, billéti lakos által Billét és Gyertyamos közt felállítandó telephon engedélyezése iránt leérkezett tagadó magas rendelet. — Folyamodók értesítettnek. Kir. főmérnök havi jelentése. — Tudomásul vétetik. M. kir. postaigazgatóság hivatozással a folyó évi február 5-én 373. sz. a kelt határozatra értesít, hogy a postamenetek rendesebb forgalma iránt intézkedett. — Tudomásul szolgál.

Börtön ügyek. Kir. ügyészség havi jelentése. — Tudomásul szolgál. A nm. m. kir. belügyministeriumnak a börtönök vizsgálata tárgyában leérkezett rendelete. — Kiadatik alispánunk, kir. ügyészségnek börtönvizsgáló küldöttség elnökei és tagjainak. (Vége következik.)

IRODALOM és MŰVÉSZET.

Az „Ország-Világ” április 7-iki száma megjelent. A czimlapon a meggyilkolt országbíró, Mailáth György mellképe látható, mely a képes lapok közt leghivebben ábrázolja a nagy férfit; a mellé írt jellemrajz és életleírás megfelel a jeles férfi emlékének. Azonkívül az egész rémes tett, a gyász s a közrészvét is szép sorokban van megírva, úgy, hogy e szám Mailáth-számának nevezhető. A tárczában is a kitünő férfival foglalkozik Relle Iván, s míg a dicsőült országbíró emlékének könyvetek szentel, a fővárosi rendőrség felszégéseit és baklőveit kiméletlenül ostromozza. Mailáthról szólva, kitünő metszetben a Baththyány-palota is látható, hol Mailáthot meggyilkolták. Azonkívül közölve van, Acssáy jeles írónk „Pénzházasság” című nagyréjú regényének és Mészáros István „Kis József” című szép elbeszélésének és Sienkiewicz „A falu jegyzője” című elbeszélésének folytatása s Molnár Antalól egy igen érdekes pikáns czikk „Egy szenzációs eset a XVIII században” czimmel. Költemény Lauka Gustávól van. A rovatok mind kitünően szerkesztve. Képei egytől egyik gyönyörűek. Mindjárt az első nagy kép a Wilckens és Waidl nyomdát tünteti elő két lapon. A kiadók szerénysége nem szolgál bővebb magyarázattal, de a rajz nagyszerűsége mellett a nagyszabású helyiségek, gépek stb. láttára bátran elmondhatjuk, hogy e nyomda minta-nyomdának nevezhető. Természetes, hogy az első képes lap, a közlekedésnek örvendő „Ország-Világ” is e nyomdában állítatik ki. Igen szép képek: „Temetés a katakombákban” és „A kiknek nincs hajlékuk.” Kra-ó, a majomemberrel véget érnek a képek. E kitünő képes lapot legmelegebben ajánljuk olvasóinknak, nem olvasás, (mert arról megvagyunk győződve, hogy lapunk t. olvasói régi hű barátai az „Ország Világ”) hanem terjesztés végett. Előfizetési ára: egész évre 10 ft., félévre 5 ft., negyedévre 2 ft. 50 kr. Előfizethetni a kiadó-tulajdonosok, Wilckens és Waidl kiadó-hivatalában: Budapest, korona-hercegeutca 3. szám.

NYILTTÉR. *)

Visszhangok

A „Torontál” 15-ik számában J. N. aláírással megjelent „Hangok a közönség köréből” cikkére, melyben az illető hatóságokat a vasárnapi szünetről szóló törvényre, valamint az erre vonatkozó alispáni körrendelet végrehajtására figyelmezteti. A tisztelt czikk írója azon boszankodik, hogy a „Ferencz József-téren”, a templom előtt épen az isteni tisztelet ideje alatt helivasar tartatik, s ezt inesthetikusnak és megbotránkozónak bélyegzi, erre visszhangoztatjuk, hogy a czikk írója ugyáltszik, hogy Soultour vagy Topolyán tul nem volt, mert ha csak a mi fővárosunkban megfordult volna, nem kerülhetne volna ki buzgó vallásosságú figyelmét az, hogy a helivasar vasárnapon épen a belváros temploma előtt, ugymint a kultúrások templomai előtt is szokott megtartatni, a nélkül, hogy azon valaki megbotránkozna.

A mi környékbeli népünk szorgalmas földművelő nép, a ki a hétköznapot munkával tölti el, vasárnapon pedig úgy mint az édes hazánk minden vidékén szokasok, a városba megy baromfit, tojást és egyet mást, a mire mi városbeliek szorunk, be hoz, el ad és ezután bevásárolja szükségleteit.

Hogy a mi iparosaink eladósztatnak és sátraikat a Ferencz József-téren és így persze a templom előtt is állítják fel, azért történik, mert mellettközaink oly szűkek, hogy ott azt nem tehetik a nélkül, hogy tökéletesen fenn ne skadjon a közlekedés, tehát erre a térre szorítva van s ezt nem lehet „a vallásos kegyelet iránti botrány”-nak bélyegezni.

Iparosaink egész héten fáradoznak és verejtékkül elkészített portékáikat piacra viszik vasárnap, a mikor a környékből becsődül a nép, mert csakis e napon szokott a vidéki vásárolni, a miről t. czikkirő úr is eléggé meggyőződhetett; ha tehát e napon

megtiltatnék neki a piacon állni és portékáit elárusítani, elválnák tőle minden jövedelmi forrást.

A törvény tiszteletben tartása minden honpolgár szent kötelessége, azt mi polgárok is tudjuk, és szünetelni is tudunk vasárnap ha dolgozni nincs; hogy az iparosnak akkor kell dolgozni ha munka kerül, a kereskedő pedig akkor üzérkedik, ha van kivel, és mivel ez abban leli okát, hogy nyugtáinkat sem a kincstar, sem a megye, sem a város be nem vátlja, mint azon urakét, kik a vasárnapot teljesen pihenő napnak tekintik, mert bele van érte a havi fizetésben, de nekünk erre a napra is meg kell keresni a szükséges konyhára valót.

Tekintet nélkül a vasárnapi szünetre a pap szedi a stoláját s mentül nagyobb, annál szivesebben, úgy az ügyvéd a honoráriumot, s így több más nem szurja a szemét a tisztelt czikkirónak, de az iparos és kereskedőnél megköveteli, hogy vasárnap az olvasót vegye a kezébe és buzgó ájtatósággal járjon a templomba.

Hogy vasárnap üzleteink nyitva vannak és árúinkat a piacra visszük eladás végett, „tiltott gyümölcs élvezetének” bélyegzi J. N. úr; csodálom, hogy a vallásban tulbuzgó czikkirő úr figyelmét kikerülte a házard (ferbli) játékról szóló üdös törvény és nem figyelmelteti az illető hatóságokat ezen tiltott gyümölcs legnemesebb fajának élvezetére — nagyobb szolgálatot tenne a társadalom érdekében, mint bántani és akadályozni a munkát és szorgalmat.

Végül még azt vagyok bátor J. N. urnak megjegyezni, hogy Becskerek nem falu, hanem város s nem elég egy rövid ittlétel arra, hogy tanácsadóként lépjen fel, hanem a viszonyok és körülmények teljes ismerete után mártathatja tulbuzgó vallásos tollát a téntába, hogy a nagy közönség és a mi a nélkül is igen éber hatóságunknak figyelmzettője lehessen.

Rósa Ignác.

Nyílt levél
Dr. Linyácsi Pál urnak.

Nagy-Becskerek, április hóban. A legbiztosabb kuforrásból értesültem, miszerint ön engemet a hatóságnál, mint a nihilistákkal összekötötetésben álló egyént feladott, ezt avál törekedvén bebizonyítani, hogy egy fiatal ó-szerbiai illetőségű ember városunkon átutazva nihilistikus ügyekben velem titkosan értekezett; továbbá, hogy lakásom egyik falában titkos szekrény van, titkos iratok elrejtése czéljából, stb.; ezen aljas denuncziatók következtében részesülhettem volna ugyan a hatóság részéről kellemelenségben, ha ezen hatóságnak — mint remélem városunk t. közönségének is — felülem józanabb véleménye nem volna, mert különben a hatóság nem hagyta volna abba azon titkos, ő által kiszimatolt, szekrényemet kinyitozni és kikutatni.

A mit én a fentemített ó-szerbiai illetőségű fiatal emberről tudok, ez abból áll, hogy ez a fiatal ember utiköltség koldulás czéljából sok más itteni polgárainkat felkeresvén, engemet is meglátogatott, de nem valamely megbeszélés vagy értekezés végett, hanem egyszerűen azon forintért, a mellyel ily látogatosoktól szabadulni szoktunk. Felfogható, hogy ön oly látogatosoktól mentve van, de tudja van, hogy a fenti fiatal ember koldulásaival némely nem szerbajku polgárainak is terhére volt, míg őt több szerb fiatal ember észre nem vette és kitudta, hogy a kolduló nem is diák, a minek magát kiadta, hanem itálián holmi csavargó, fenyegették, hogy a rendőrség által kiutasítottjak, ha el nem távozik tüstént. Városunknak nem ritkán akadnak ily vendégek, de még senkinek — kivéve önt — eszebe nem jutott, oly kolduló vendégeket veszedelmes nihilistákként jelezni. Hogy az említett, magát diáknak bejelentő, ó-szerbiai illetőségű fiatal ember nihilista volna, azt én nem tudom, azt azonban tudom, hogy az utcán és kávéházakban már többször közbeszéd tárgya volt, miszerint Dr. Linyácsi Pál hivatalos állásával állítólag összekötött nagy befolyását a mérvadó körökre hangoztatva, több itteni ügyes-bajos polgártársainkat és pedig néhány esetben az általa óhajított sikerrel is felszólította, hogy a neki nyujtandó vizonszolgáltatás esetében ama állítólagos nagy befolyását javukra az illető helyeken érvényesíteni és ezzel ügyük kedvező eldöntését előmozdítani fogja, a mint azt Környó Imre, Grcsics Szvetozár, és más urak könnyen bizonyíthatják. Mindezek oly dolgok, melyek egy kir. törvényszéki orvoshoz nem illenek, de a melyek talán Dr. Linyácsi Pál urat kényserítik feladó szerepet vinni és ekként denuncziatóival hatalmas pártfogókra szert tenni.

Ezennel figyelmzettetem Dr. Linyácsi Pál urat, hogy rágalmaít jövőre ellenem ne szórja, különben kényserít feladásai ellenében törvényes uton fellépni. Most csak polgári kötelességemet teljesitem, ha polgártársaimat figyelmessé teszem, hogy kellően óvassák magukat ilyen uri egyén ellenében.

Stoics S.

Szerkesztői üzenet.

Mohaupt Lajos urnak Oszttern. A csángó magyarok részére gyűjtött 11 ft 80 krt a lap megjelenési napján vettük és az adakozók névsorát a jövő számban hozzuk.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
16*

1883.

Tizenkettedik évfolyam.

TORONTÁL.

17-ik szám.

Csütörtök, ápril 26-án.

VEGYESTARTALMU HETILAP. — A MEGYE KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint egyszer, csütörtökön.

Hirdetések és mellékletek.

Melléklet a „Torontál” 1883. évi 16-ik számához.

10360. sz. 1882.

(125—1.1)

Arverési hirdetményi kivonat.

A nagy-beckereki kir. e. f. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Scheiber Bertold nagy-beckereki lakos végrehajthatónak, Bernát János és Bernát Miklós kleki lakosok végrehajtást szenvedők elleni 163 frt tökekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a nagy-beckereki kir. törvényszék területén lévő Klek községben fekvő, a 7. számú tjkvben A. I. 7. összeirási szám alatt foglalt háznak 266 frt 66 $\frac{2}{3}$ kr-ra becsült négy hetedrészre, és az ugyanott 352., 505., 537. és 677. r. számok alatt foglalt, 1677 forint 50 kr-ra becsült 6 hold 600 □-olnyi előjegyzés mentes urbéri földekre, Bernát Péter és Katalin elhosszútlani lakás és tartásuk, valamint Bernát Karolina elhosszútlani kintartásának épségben tartása mellett az árverést 1944 frt 16 $\frac{2}{3}$ kr-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi május hó 16-ik napján délelőtt 10 órakor ezen kir. e. f. törvényszék telek-könyvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 26 frt 67 krt, illetve 167 forint 75 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a nagy-beckereki e. f. kir. törvényszék telek-könyvi osztályának 1882. évi december hó 20-án tartott ülésében.

2311. sz. kig.

Pályázat.

(123—3.1)

Az 1876. évi XIV. t. cz. értelmében Heufeld szék-helylyel szervezett és 640 frt évi fizetéssel javadalmazott Heufeld, Masztort, Kis-Orosz és Tóbai körorvosi állomás lemondás folytán megüresedvén, ezen állomásnak választás utján leendő betöltésére a határidő e folyó évi május hó 15-ik napjának, reggeli 9 órája, Heufeld községe községében ezennel kintuzetik.

Ezen állomással a fenti fizetésen felül a Kis-Oroszi uradalom 120, a Tóbai uradalom részéről 120 frt fizetés van egybekötve; köteles lévén a megválasztandó orvos a körbe eső községeit hetenkint egyszer beutazni, azért 150 frt fuvarátalány vagy természetbeni fuvar van részére biztosítva s ezen kívül a látogatási díjak az illető községi szabályrendeletben megállapítva.

Felhívtnak mindazon orvos tudorok és sebészek, kik ezen állomásra pályázni óhajtanak, hogy az idézett törvényczikk értelmében kellőleg felszerelt folyamodványokat a választást megelőző napig nekem bemutassák.

Kelt Zombolyán, 1883. évi ápril hó 14-én.

Belitska Béni,
szolgabíró.

643. sz. 1883.

(124—1.1)

Arverési hirdetményi kivonat.

A nagy-beckereki kir. e. f. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Krivosy József debelyasi lakos végrehajthatónak, Fischer Márton n.-beckereki lakos végrehajtást szenvedő elleni 50 frt tökekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a nagy-beckereki kir. törvényszék területén lévő Nagy-Beckerek városában fekvő a 323. sz. tjkvben A. I. (587. 588.) helyr. számok alatt foglalt házra az árverést 1325 frt-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi május hó 16-ik napján délelőtt 10 órakor ezen kir. e. f. törvényszék telek-könyvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 132 frt 50 krt készpénzben jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a nagy-beckereki e. f. kir. törvényszék telek-könyvi osztályának 1883. évi febr. 3-án tartott ülésében.

2827. sz. ki. 1882.

Hirdetmény.

(120—2.2)

Perlasz községben üresedésben lévő és 90 forint évi fizetés, továbbá szabályrendeletileg megállapított díjakkal javadalmazott községi szülésznői állásnak választás utján való betöltésére határnapul folyó évi ápril hó 21-ik napjának, délután 3 órája, Perlasz községében tűzetik ki.

Felhívtnak a pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt folyamodványukat f. évi ápril hó 22-ig az antalfalvi szolgabíróhoz benyujtsák, mert később beérkező folyamodványok figyelmen kívül hagyatnak.

Kelt Antalfalván, 1883. évi március hó 28-án.

Nikolics Szilárd,
t. szolgabíró.

1981. sz. ki. 1883.

Hirdetmény.

(119—2.2)

A Rudolfsnad községben üresedésben lévő és 90 frt évi fizetés és szabályrendeletileg szabályozott díjakkal egybekötött községi szülésznői állásnak választás utján való betöltésére határnapul 1883. évi ápril hó 21-ik napjának, délelőtt 9 órája, Rudolfsnad községében tűzetik ki.

Felhívtnak a pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt folyamodványukat legkésőbb ápril hó 22-ig benyujtsák, mivel a később beérkező folyamodványok figyelmen kívül hagyatnak.

Kelt Antalfalván, 1883. évi március hó 28-án.

Nikolics Szilárd,
t. szolgabíró.

Üzleti tudósítás.

Van szerencsém a nagy-beckereki meg a környékbeli tisztelt vevőimnek tudomására hozni, hogy a helybeli piacon 1857-ben alapított

URI és NŐI

RUHA ÜZLETEMET

1882-ik évi november hó 10-étől kezdve, a

Hunyady- (fő-) utcában

ujjonnan épült, egyemeletes, 6-ik számú saját házamba tettem át.

Együttal szerencséttem arra is a t. cz. közönséget figyelmeztetni, hogy ujjonnan felszerelt raktáromat

valódi angol és francia szövetekkel meggazdagítottam, minek folytán a legjobbat, legtartósabbat és a legelegánsabbat előállítani képes vagyok.

Női köpönyegeken és uri kabátokban

a legszebbet és legizlésteljesebbet tartok készletben.

Egy nagyobb szabású ruhaműhely felállítására és jó munkások megszerzése által azon kellemes helyzetben leszek, hogy a csinálási mód és kivitelben a legszilárdabbat és legdivatosabbat előállítsam.

A midőn a t. cz. közönséget biztosítom, hogy jövőben is törekedni fogok jó hírnevet megővni és egy szolid és pontos kereskedői gazdálkodást kifejezni, ajánlom magam

alázattal

Grünbaum Vilmos.

(316—20)

Lauka Gusztáv.

hogyan lehet agya el és tőt Józsi Jósikénak a pénzt agya meg, úgyekézék minél előb el-

nom. Ne ugyejen senki osadító beszégyére, kenem hiszen az én szememnek met ha rosznak ösmetem vóna nem bolonditanám ki ma-

nem irhatok s ere ércseki s jőjön, Ezel bezárom leveletem. Pancsován.

ndorf.
szensavgazdag, természetes, luganyos asztali
viz; jónak tapasztaltatott a légzőszervek, a
gyomor és a hólyag bántalmaknál. (37-12.)
Ede
raknál.

beteg a
addigél
különö-
lhető a
éges bi-
g is a
redései-
zett. A
as által
a meg-
(11-7.5)

A gráci 1880 évi országos kiállítás. elismerési oklevelét nyert.